

Rekabet Hukukunda Çalışan Beyanları: Bağlayıcı mı, Değil mi?

26 May 2017

İlk olarak Mayıs 2017'de UBB Rekabet Komitesi bülteninde yayımlanmıştır.

Rekabet Kurulu ("**Kurul**"), soruşturma altındaki teşebbüslerin çalışanlarından alınan beyanların kabul edilebilirliği hususundaki tutumunun değişmiş olduğuna işaret edebilecek bir karar yayımladı. Kurul, soruşturma sürecinde bilgi talep etme ve değerlendirme hususunda geniş yetkilere sahip olmakla birlikte, son kararı ile bundan böyle teşebbüslerin ilgili teşebbüsü temsil ve ilzam yetkisine sahip olmayan çalışanlarının beyanları ile bağlı olmayacağını düşündürmektedir.

Kurul bilgi talep etme hususunda geniş bir yetkiye sahiptir

Rekabet Kurulu, Rekabet Kurumu'nun ("Kurum") karar alma organı olup, geniş bir inceleme/soruşturma yapma yetkisine sahiptir. (4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun Madde 14 ve 15; '**Rekabet Kanunu**').

Buna uygun olarak, Kurul:

- gerekli gördüğü her türlü bilgiyi tüm kamu kurum ve kuruluşlarından, teşebbüslerden ve teşebbüs birliklerinden isteyebilir,
- defterleri, her türlü evrakı ve teşebbüs ve teşebbüs birlikleri dokümanlarını inceleyebilir ve gerekli gördüğü takdirde bunlardan kopyalar alabilir,
- belirli konular hakkında yazılı veya sözlü açıklama talep edebilir,
- baskınlar gerçekleştirebilir.

Bu çerçevede, soruşturma altındaki teşebbüslerin çalışanları ve/veya temsilcileri ile yapılan görüşmeler sonucu alınan beyanlar, ilgili dosya bakımından güçlü bir kaynak oluşturmaktadır. Kurul geçmişte karar verirken çalışan beyanlarını hem birincil hem de ikincil delil olarak kullanmıştır.

Kurul, yakın tarihli bir kararında imza yetkilisi olmayan bir kişinin beyanlarının teşebbüsü bağlayıcı olmadığını belirtmiştir. Bu yeni yaklaşım, daha önceki kararlarda teşebbüsü temsil ve ilzam edip etmediklerine bakılmaksızın çalışan beyanlarının dikkate alındığı örneklerle farklılık arz etmektedir.

Turkcell Kararı (18 May 2016, 16-17/285-128)

Mobil iletişim operatörü olan Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ("**Turkcell**")'nin distribütör ve bayilere yönelik eylemleri ile piyasadaki hakim konumunu kötüye kullandığı iddia edilmiştir. Ön araştırma aşamasında bir Turkcell bayisinin çalışanı ("**Çalışan**"), Kurum nezdinde şikayetçiler ile birlikte yapılan bir toplantıya katılarak Turkcell aleyhinde beyanda bulunmuştur. Kurul, Haziran 2011 tarihinde Turkcell aleyhinde karar vererek 91.942.343 Türk Lirası para cezasına hükmetmiştir. (karar numarası 11-34/742-230).

Turkcell, Kurul kararını Danıştay nezdinde temyiz etmiştir. Çalışan, bu süreçte daha evvel yanıltıcı bilgi ve yalan beyanda bulunduğu ilişkin dilekçeyi ekinde yer alan noter onaylı beyanı ile birlikte Danıştay'a sunmuştur. Çalışan, tüm beyanlarının ve vermiş olduğu bilgilerin gerçek dışı olduğunu ve şikayetçilerin Turkcell aleyhinde hareket etmesi yönündeki tekliflerine kanmış olduğunu iddia etmiştir. (Danıştay dosya numarası 2011/4540).

Kurum'un hukuk birimi Kurul'dan, Çalışan'ın beyanlarının dosyanın sıhhatini değiştirip değiştirmediği hakkında bir görüş sunmasını ve bunun yanında Çalışan'ın kanuna aykırı fiillerinin Rekabet Hukuku kapsamında değerlendirilmesini talep etmiştir.

Kurul, soruşturma raporunu incelemiş ve Çalışan'ın yanıltıcı beyanlarının kararın sonucunu etkilemediği sonucuna varmıştır ve şu hususları göz önünde bulundurmıştır:

- Çalışan dosyadaki şikayetçilerden biri değildir.
- Çalışan, yalnızca bir toplantı tutanağında beyanları bulunan bir Turkcell bayisidir. Bu beyanlar Kurul'un değerlendirme ve tespitleri üzerinde önemli bir etkiye sahip değildir.
- Çalışan'ın ne kendi adı ne de imza yetkilisi gibi davrandığı şirketin adı soruşturma raporunda yer almamıştır.
- Kurul kararı aşağıdaki bilgi ve belgelerin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesi ve analizine dayanmaktadır:
 - Yerinde incelemeler
 - Pazardaki diğer oyuncularla yapılan görüşmeler
 - Turkcell bayileri tarafından verilen beyanlar
 - Avrupa Birliği Komisyonu ve Amerikan Yüksek Mahkemesi emsal kararları

Kurul yanıltıcı bilgi sunulmasına ilişkin kuralların yalnızca teşebbüslere uygulandığını belirtmiştir. Kurul, Çalışan'ın kendi başına ekonomik bir faaliyet gösteren bir gerçek kişi olmadığına, Çalışan'ın bir teşebbüs olarak nitelendirilemeyeceğine ve bu nedenle ilgili Rekabet Kanunu hükümlerini ihlal etmediğine karar vermiştir.

Kurul ayrıca Çalışan'ın imza yetkilisi gibi davranmış olması ve Kurul'a yanıltıcı bilgiler sunmuş olması kapsamında Çalışan ve çalıştığı teşebbüs arasındaki ilişkiyi değerlendirmiştir. Kurul, Çalışan'ın ilgili teşebbüsü temsil ve ilzam yetkisine sahip olmaması sebebiyle Rekabet Kanunu kapsamında herhangi bir şekilde sorumlu tutulamayacağına hükmetmiştir. Bununla birlikte, Kurul Çalışan'ın fiillerinin, Türk Ceza Kanunu'nu "resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan" ve "iftira" suçlarına sebebiyet verdiği görüşünde olup, buna bağlı olarak Çalışan hakkında yetkili Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunmak üzere Başkanlık görevlendirilmiştir.

Sonuç

Kurul kararında, soruşturma altındaki bir teşebbüsün çalışanının vermiş olduğu beyanın bağlayıcılığının söz konusu kişinin şirketi temsil ve ilzam etme yetkisine sahip olup olmadığına bağlı olduğu belirtilmiştir. Bu yaklaşım, Kurum'un çalışan beyanlarının kabulüne/delil olarak kullanılmasına ilişkin yerleşik içtihadında bir değişiklik olup olmadığı konusunda soru işaretleri doğurmaktadır. Eğer Kurul bu yaklaşımına bağlı kalırsa, bu durum Kurul'un inceleme/değerlendirme ve karar alma aşamasında delil olarak kullandığı çalışan beyanlarının önemini yitirebileceği anlamına gelmektedir.

Bu kapsamda, Kurul'un kendi yetkisini sınırladığı ileri sürülebilir. Karar'ın karşı oy görüşlerinde ise aşağıdaki hususlar belirtilmiştir:

- Kurul'un bilgi isteme yetkisini yalnızca teşebbüsü temsil yetkisi bulunan çalışanlar ile sınırlaması gerekmemektedir.
- Çalışan, ilgili teşebbüsü fiilen temsil etmektedir ve aralarında organik bir bağ bulunmaktadır. Kurul karar alırken söz konusu iki unsuru değerlendirmelidir.

(Rekabet Kurumu internet sitesinde 16 Ocak 2017 tarihinde yayımlanan 16-17/285-128 karar numaralı ve 18 Mayıs 2016 tarihli karar)